

Beylikdüzü'nde Belediyenin Gelişimi ve Yerel Temsilciler

Doç. Dr. Tarkan OKTAY

Kamu yönetimlerinin halka daha yakın düzeydeki yapılarını oluşturan yerel yönetimler, demokratik siyasal rejimlerin önde gelen kurumlarıdır. Gelişmiş bir yerel yönetim bulunan ülkelerde demokrasinin de güçlü olduğu kabul edilmektedir. Yerel yönetimlerin vatandaşların seçimi ile oluşturulan karar ve yönetim organlarına sahip olmaları, kamu hizmetlerini sunma özellikleri yanında siyasal niteliklerinin de önem kazanmasını sağlamıştır.

Türkiye'nin en önemli kenti durumundaki İstanbul, küresel bir aktör olması, ekonomik gücü, insan kapasitesi ve eğitim altyapısı gibi güçlü yönleri yanında yerel yönetim uygulamaları bakımından da öncü bir role sahiptir. Yayıldığı alan ve nüfus özellikleri bakımından dünyanın sayılı metropoliten alanlarından birisi olan İstanbul'da belediyeler ve özel sektör iş birliği ile geliştirilen yerel hizmet uygulamaları, ülkedeki diğer belediyeler için de model teşkil etmektedir.

İnsanlar ve kurumlar gibi kentlerin de bir kimliği bulunmaktadır. Kentin yerleşim özellikleri, mimarisi, kentteki kültür öğeleri, sosyal özellikler, ekonomik faaliyetler vb. konular kent kimliğini oluşturan unsurlardır. Kent belleği çalışmaları; kent kimliğinin ortaya çıkarılması, yaşatılması ve gelecek nesillere ulaştırılması bakımından önemli bir işleve sahiptir. Kentin yönetimi ile ilgili tarihi süreç, o kentin belleğinde büyük öneme sahiptir. Kentlerin gelişmesinde ve aldıkları biçimin niteliği üzerinde yönetim modellerinin belirleyici bir rolü bulunmaktadır.

Beylikdüzü Belediyesi, İstanbul'un güneybatı bölgesinde 1980'ler sonrasında gelişme gösteren nispeten planlı bir yerleşime sahip, gecekondu problemi bulunmayan yeni ilçelerden birisidir. Beylikdüzü'nde belediyelerin gelişimini konu alan bu bölümde ilçedeki yerleşimin kökenini oluşturan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu köyleri zamanından 2016 yılına kadarki dönemde kurulan belediyeler kronolojik bir yaklaşımla ele alınmıştır. Gürpınar'da, Kavaklı'da ve Yakuplu'da belde belediyelerinin kurulma süreçleri, belde belediyelerinin 2004 yılında büyükşehir belediye sistemi içinde ilk kademe belediyesi olarak yer almaları, 2008 yılından itibaren ilçeye dönüşen ve Beylikdüzü adını alan yerleşim yerindeki belediyenin gelişimi incelenmiştir. Son olarak da 1989-2014 yılları arasında yapılan mahallî idare

seçimleri bağlamında belediye başkanlığı ve belediye meclisi seçim sonuçları incelenmiştir. Ayrıca, son iki dönemdeki belediye meclis üyeleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Yerel Yönetim Kavramı

Kamu yönetimi, bir ülkedeki ortak ve genel nitelikli hizmetlerin düzenli biçimde sunulması ve kamu yararını sağlamak için örgütlenmiştir. Küçük ölçekli bazı devletler dışında kamu hizmetlerinin sadece bir merkezden, yani başkentten yönetilmesine imkân bulunmamaktadır. Bu nedenle kamu yönetimi merkezde ve taşrada örgütlenerek kamu hizmetlerini yürütür. Dünyadaki devletler merkezden yönetim ve yerinden yönetim olarak iki ilkeye göre yapılandırılmıştır. Bu iki ilkenin kamu teşkilatlanmasında nasıl ve ne düzeyde hayata geçirebileceği ise o ülkenin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve tarihsel tecrübelerine göre şekillenmektedir. Ülkelerin bazıları merkezden yönetime ağırlık verirken diğer bazıları ise merkezden yönetim ile yerinden yönetim arasında denge kurmaya çalışmaktadır (Eryılmaz, 2014, s. 106).

Merkezden yönetim; kamu hizmetlerinde birliği ve bütünlüğü sağlamak amacıyla söz konusu hizmetlere ilişkin kararların ve faaliyetlerin merkezî hükümet ve onun hiyerarşik yapısı içinde yer alan örgütlerce yürütülmesi demektir. Merkezî yönetim, kamu hizmetlerine ilişkin faaliyetleri bölge ve il düzeyinde örgütlenmiş hiyerarşik yapısı içindeki kurumlar eliyle yürütür. Örneğin, Türkiye’de bakanlıklar, bakanlıkların taşra örgütleri, il ve ilçe mülki yönetimi merkezî yönetimin bir parçasıdır. Yerinden yönetim ise; bölgesel ya da yerel nitelikteki kamu hizmetlerine ilişkin kararların ve faaliyetlerin merkezî yönetimin hiyerarşisi dışındaki özerk kamu yönetimi birimleri tarafından yürütülmesidir. Yerinden yönetim esasına göre oluşturulan kurumlar idari ve mali açıdan özerkliğe sahiptir. Bu kurumlar kanunla kurulur ve seçimle gelen karar organlarına sahiptir. Ayrıca, kendi bütçeleri bulunmaktadır (Oktay ve Şen, 2012, s. 12).

Yerinden yönetim kuruluşları coğrafi ve hizmet esaslı olarak ikiye ayrılmaktadır. Yerel yönetimler (belediyeler, il özel idareleri ve köyler) coğrafi esaslı yerinden yönetim kuruluşlarıdır. Hizmet esaslı yerinden yönetim kuruluşlarına; üniversiteler, mesleki kamu kurumları ve kamu iktisadi teşebbüsleri örnek olarak verilebilir.

Yerel yönetimler, vatandaşların yerel ve ortak nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunlar çerçevesinde kurulan ve karar organı halkın seçimi ile belirlenen, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir. Yerel yönetimlerin

üç boyutu bulunmaktadır. İlki siyasal boyuttur. Halkın demokratik bir biçimde seçtiği yerel meclisler, toplumu bağlayıcı karar alma yetkisine sahip yerel siyasetin odağını oluşturan yapılardır. Halkın siyasal temsilcilerinden oluşan meclisler halkın taleplerini dikkate alarak yerel düzeyde politika ve karar üretmektedir. İkincisi yerel yönetimlerin ekonomik boyutudur. Kamu kurumu olan yerel yönetimler halktan topladıkları gelirleri verimli, etkin ve adil biçimde meclisin belirlediği politikalar çerçevesinde yine halka dönük hizmetlere harcar. Bu nitelikleri ile yerel düzeydeki gelirlerin yeniden paylaşılması işlevini yürütür. Yerel yönetimlerin üçüncü boyutu hukuki ve idaridir. Yerel yönetimlerin kurumsal yapısının işleyişi ve yürüttüğü faaliyetlerin tümü yazılı mevzuat hükümleri ve biçimsel örgütlenmenin gereği teşkilat yapısı çerçevesinde gerçekleştirilir.

Yerel yönetimler bir ülkedeki demokratik kurumların en önemlilerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu kabulün temel gerekçesi, halkın kendi kendini temsilciler aracılığı ile yönetmesine imkân vermesidir. Kamu yönetimi içinde yerel yönetimler halka yakın olmaları ile diğerlerinden ayrılmaktadır. Yerel yönetimler, tarihsel gelişmenin de beslediği bir anlayışla demokrasinin temellerinden özgürlük, eşitlik, temsil ve katılım gibi birçok değerini daha kolay hayata geçirildiği yönetim birimleri olarak görülmektedir. Vatandaşların özgürlüklerini kullanabilmeleri için yerel düzey ölçek bakımından daha elverişli bir ortam sunmaktadır (Oktay, 2013, s. 35).

Yerel yönetimler; aktif yurttaşlığı geliştirmeleri, vatandaşlar ve temsilciler için siyasal eğitim sağlamaları, yerel temsili ve katılımı sağlamaları, halka dönüklüğü geliştirmeleri, yerel kimliğin oluşmasına ve korunmasına katkıda bulunmaları, yerel topluluk üyelerinin ihtiyaçlarını ve isteklerini yansıtabilmeleri, hizmetleri yerel koşullara daha duyarlı sunulabilmeleri, yerel topluluk üyelerine güç, fırsat ve seçenek sağlamaları, yerel topluluk kurumları ve kuruluşları aracılığı ile yeni demokratik alanların ortaya çıkmasına katkıda bulunmaları gibi yönleri ile demokrasiyi güçlendiren kurumlar olarak görülür (Yıldırım, 1993, s. 37).

Türkiye’de Belediyeler

Klasik dönem Osmanlı şehir yönetiminde, yerel hizmetlerin organizasyonu ve sunulması birden fazla otorite ve kurum tarafından yerine getirilirdi. Yerel hizmetleri; kadı, muhtesip, subaşı, mimarbaşı, imam vb. kamu kurumları ve görevlileri yanında vakıf, lonca, cemaat örgütlenmeleri ve mahalle yönetimleri gibi sivil organizasyonlar sunardı.

Modern belediye kurumu Tanzimat Dönemi’nde kurulmaya başlandı. İlk adım olarak İstanbul’da 1855’te Şehremaneti adıyla belediye kuruldu. Bu adımı 1858’de İstanbul’da alt kademe olarak belediye dairelerinin kurulması izledi. Zaman içinde gelişen belediye kurumu Osmanlı taşrasında, özellikle liman şehirlerinde, gelişme gösterdi. Bu dönemde belediyelerin organları belediye başkanı ve belediye meclisinden oluşurdu. Belediye meclisleri halkın seçimi ile belirlenir, belediye başkanı meclisler içinden merkezî yönetim tarafından atanırdı. 1908 yılından sonra belediyelerin kurumsal yapıları ve seçim uygulamaları daha da gelişti (Oktay, 2008, s. 127–136).

Cumhuriyet’in 1923-1930 yılları arasındaki döneminde Osmanlı Devleti’nden alınan belediye sistemi uygulanmaya devam etti. Bu dönemde daha çok mali yapı, imar denetimi, yerel hizmetler gibi alanlarda belediyeleri güçlendirecek küçük ölçekli düzenlemeler yapıldı. 1930 yılında Cumhuriyet Dönemi’nin belediye yapısını şekillendirecek olan Belediye Kanunu çıkarılıp Osmanlı döneminde çıkarılan belediye kanunları kaldırıldı. Belediye başkanını belediye meclisinin seçmesi yöntemi getirildi. Belediyelerin görevleri ve yetkileri genişletildi. Erkekler yanında kadınlara da seçme ve seçilme imkânı tanındı. 1930’lu yıllarda sağlık, imar, kredi, vergi, istimlak vb. alanlarda belediyeleri güçlendirecek yeni kanunlar çıkarıldı (Oktay, 2008, s. 147).

1950’den sonra Türkiye’de kentleşme hızı artmaya başladı. Özellikle 1970’li yıllarda büyükşehirlere doğru hızlı göçün ortaya çıkardığı çarpık kentleşme ve kentsel problemler yeni yönetim arayışlarını da gündeme getirdi. Söz konusu yıllarda büyükşehirlerin yönetimi ile ilgili farklı modeller gündeme gelmekle birlikte uygulamaya geçme imkânı bulamadı. 1982 Anayasası’ndaki düzenlemelerin de imkân vermesi ile birlikte 1984 yılında büyükşehir belediyeleri kurulmaya başladı. İlk önce İstanbul, İzmir ve Ankara’da başlayan büyükşehir belediyesi uygulaması 2000 yılında 16’ya ulaştı.

Tablo 1

Türkiye’de Belediye Sayısı

Yılı	Belediye Sayıları
1923 öncesi	389
1923	421
1930	492
1940	549
1950	628
1960	995
1970	1.303
1980	1.727
1990	2.061
2000	3.215
2008	3.225
2009	2.949
2014	1.393
2016	1.397

Kaynak: 2015 Yılı Mahalli idareler Genel Faaliyet Raporu, 2016, s. 8.

2004 yılından sonra yerel yönetim alanında reform niteliğinde önemli adımlar atıldı. 2004 yılında Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2005 yılında Belediye Kanunu, Belediye Birlikleri Kanunu ve İl Özel İdaresi Kanunu çıkarıldı. Bu düzenlemeler ile belediyelerin görevleri ve yetkileri genişletildi. Bir yerleşim yerinde belediye kurulma nüfus kistası 5.000’e yükseltildi. Belediye meclislerinin her ay toplanması usulü getirildi. Valinin belediye meclisleri üzerindeki vesayet yetkisi sınırlandı. İl genel meclisine başkanını kendi içinden seçebilmesi imkânı getirildi. İl özel idare teşkilatı geliştirildi.

Tablo 2

Türleri Bakımından Türkiye’deki Yerel Yönetimler

İl Özel İdaresi	Belediye	Köy
51	1.397	18..333

Kaynak: 2015 Yılı Mahalli idareler Genel Faaliyet Raporu, 2016, s.13.

Türkiye’de (1) il özel idaresi, (2) belediye ve (3) köy olmak üzere 3 çeşit yerel yönetim birimi bulunmaktadır. Belediyeler büyükşehir, il, büyükşehir ilçe, ilçe ve belde olarak 5 farklı statüye ayrılmış durumdadır.

Tablo 3

Türkiye’deki Belediye Türleri

Belediye Türü	Sayısı
Büyükşehir Belediyesi	30
Büyükşehir İlçe Belediyesi	519
İl Belediyesi	51
İlçe Belediyesi	400
Belde Belediyesi	397

Kaynak: 2015 Yılı Mahalli idareler Genel Faaliyet Raporu, 2016, s. 13.

Ülkemizdeki nüfusun %83'ü belediye sınırları içerisinde, %17'si belediye sınırları dışında yaşamaktadır. Belediye sınırları içerisinde yaşayanların %55'i büyükşehir belediyesi, %45'i ise diğer belediye sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Tablo 4
Türkiye'deki Yerel Yönetimlerde Seçilmişlerin Sayısı

Seçilmiş Temsilciler	Sayısı
Belediye Başkanı	1.397
Belediye Meclis Üyesi	20.498
İl Genel Meclisi Üyesi	1.251
Köy Muhtarı	18.143
Mahalle Muhtarı	31.635
Köy/mahalle ihtiyar Meclisi Üyesi	218.477
Toplam	291.401

Kaynak: 2015 Yılı Mahalli idareler Genel Faaliyet Raporu, 2016, s. 17.

Türkiye'de belediye, il özel idaresi ve köy yerel yönetim birimlerinde mahallî idareler seçiminde seçmenler tarafından seçilmiş 291 bin kişi halkı temsil etmektedir. Ulusal siyasetteki temsilcilere göre yerel düzeydeki temsilcilerin, daha geniş bir siyasal alanda vatandaşlara daha yakın bir konuma sahip oldukları söylenebilir.

Beylikdüzü'nde Belediyenin Gelişimi

Tarihin en eski ve önemli şehirlerinden olan İstanbul'un yakınlarında bulunan Beylikdüzü ilçesini oluşturan yerleşim alanları, bu durumun bir sonucu olarak zaman içinde İstanbul'la ilgili ortaya çıkan kentsel ve yönetsel gelişmelerden etkilenmiştir. İstanbul'un 1950'li yıllarda başlayıp 1970'lerde hızlanan kentsel büyümesi, 1980'li yıllarda özellikle doğu ve batı ekseninde devam etti. İstanbul'un batısında yer alan Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı köyleri de bu süreçte yeni kentsel alanlar olarak gelişme gösterdi.

İstanbul'un yönetim yapısı ile ilgili gelişmeler Cumhuriyet döneminde başlıca 4 döneme ayrılabilir. İlk dönemi 1930-1958 arası dönem oluşturmaktadır. Bu dönemde 1930 tarihli Belediye Kanunu ile İstanbul'da belediye ve İl Özel İdare birleştirildi. İstanbul valisi, İstanbul belediye reisi unvanına da sahip oldu. Cemiyet-i Umumiye-i Belediye ve özel idare yapısında bulunan Meclis-i Umumi-i Vilayet de kaldırıldı. Bunların yerine seçimle işbaşına gelen "İstanbul Umumi Meclisi" kuruldu. 14 Ekim 1930'da yapılan yerel seçimler sonucunda ilk İstanbul Umumi Meclisi, vali ve belediye başkanı Muhittin Üstündağ tarafından 6 Kasım 1930'da açıldı. Meclis, 68 üyeye sahipti. Bu üyelerin 60'ı vilayetin belediye sınırları içi ve 8'i belediye sınırları dışındaki yerlerden seçilmişti (Oktay, 2010, s. 101).

İkinci dönem, 1958-1984 yılları arasını kapsamaktadır. Bu dönem 1958 yılında il özel idaresi ve belediye yönetiminin ayrılması ile başlamaktadır. İstanbul'da Türkiye'nin diğer yerlerinde olduğu gibi il belediyesi oluşturuldu. Kentsel gelişmenin çok hızlı ve plansız olduğu bu dönemde İstanbul'un metropolitan bir yönetime kavuşturulması konusunda girişimler olmakla birlikte bir sonuca ulaşılamadı. İl belediyesi sınırlarının merkez bölgelerdeki şehirsiz alan ile sınırlı olması, yakın bölgelerdeki belde belediyeleri ve köylerin denetim dışında hızlı büyümesine yol açtı.

Üçüncü dönem, 1984-2004 arası yılları kapsamaktadır. 1970'li yıllardaki tecrübeden yola çıkılarak İstanbul'un daha etkin yönetilebilmesi amacı ile 1984 yılında büyükşehir belediye yönetimi modeline geçildi. Bu model iki kademeli bir yapıyı getirdi. Üst kademede İstanbul'un şehrsel alanının tümünden sorumlu İstanbul Büyükşehir Belediyesi vardı. Alt kademede ise ilçe belediyeleri kuruldu. Bir ilçenin ölçeğini aşan kentsel hizmetler büyükşehir belediyelerine verilirken ilçe ölçeği ile sınırlı hizmetler ilçe belediyelerine bırakıldı. Bu yıllarda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin sınırları tüm İstanbul'un kaplamıyordu, merkez bölgedeki ilçeler ile sınırlıydı. Ancak, İstanbul yoğun göç almaya devam etti. Büyükşehir Belediyesi sınırları dışında denetimsiz yeni yerleşmeler oluşmaya devam etti. Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı köyleri de bu yıllarda gelişme gösteren yerlerden oldular.

Dördüncü dönem, 2004 yılında Türkiye'de çıkarılan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile başlamış olup hâlen devam etmektedir. Bu kanun ile İstanbul için özel bir düzenleme yapılarak büyükşehir belediye sınırlarının tüm il alanını kapsamaya kabul edildi. Büyükşehir belediyesi sınırları 1.831 km²'den 5.461 km²'ye çıktı. Bu durumun coğrafi bir genişlemenin ötesinde anlamı vardı. Sadece yerleşim bulunan şehir bölgesinden sorumlu bir belediye yerine, içinde şehrsel ve kırsal alanların da bulunduğu tüm metropolitan alandan sorumlu bir belediye yapısı oluşturulmuş oldu. Yeni modelde, İstanbul metropolitan alanının daha bütüncül bir anlayışla planlanabilmesi ve yerleşim alanlarının daha kontrollü gelişmesi mümkün olabilecekti. Büyükşehir Belediye Kanunu'nun getirdiği ikinci önemli yenilik, İstanbul'daki tüm belde belediyelerinin büyükşehir sistemi içine alınması olmuştur. Şehrin gelişme alanlarında bulunan, ancak zayıf kurumsal yapıları ile buldukları alanlarda imar kontrolünü sağlıklı gerçekleştiremeyen belde belediyeleri, büyükşehir sistemi içine alınarak bu alanlardaki denetimin artırılması hedeflendi.

Büyükşehir Belediye Kanunu, sınırlarının genişletilmesini ve belde belediyelerinin sisteme dâhil edilmesini sağlamanın yanında, getirdiği bazı düzenlemeler ile 1984'te kurulmuş büyükşehir modelini daha da geliştirdi. Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görevleri ayrı ayrı sayıldı ve büyükşehir belediyesinin görevleri genişletildi. Yılda üç kez toplanan belediye meclisinin, bir aylık tatil hariç her ay toplanması usulü getirildi. Böylece, doğrudan halk tarafından seçilen güçlü belediye başkanı yanında, her ay toplanan güçlü bir meclis yapısı oluşturulmaya çalışıldı. Valinin belediye üzerindeki idari vesayet yetkisinin taktire bağlı kısmı kaldırılarak hukuka uygunluk denetimi ile sınırlandırıldı. Sadece atanmış üyelerden oluşan büyükşehir encümenine meclisten seçilen üyelerin de katılması sağlandı. Belediyelerin beş yıl için yapılacak stratejik plana göre yönetilme zorunluluğu getirildi (Oktay, 2015, s. 203).

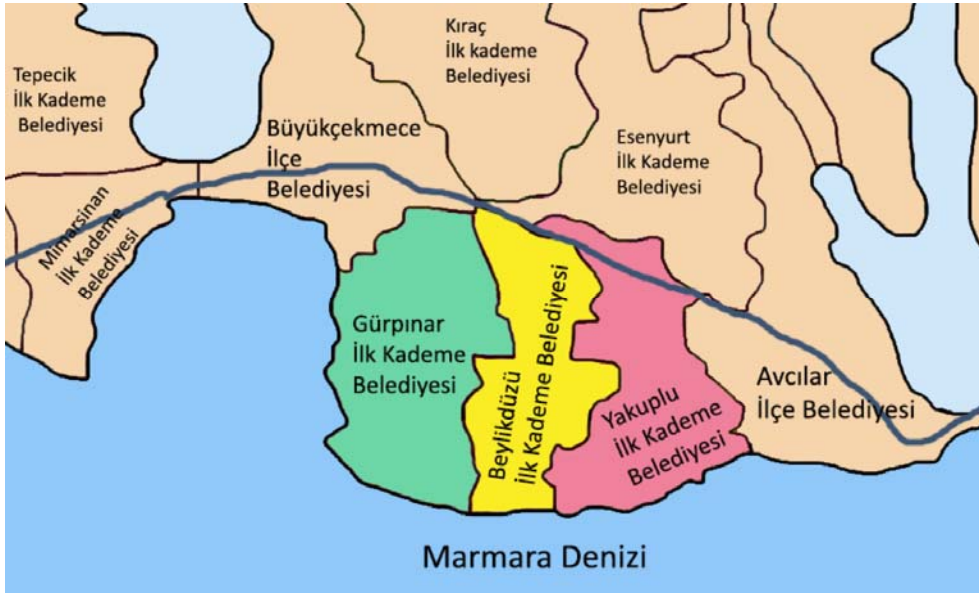
2008 yılında kurulan Beylikdüzü ilçesi İstanbul'un genç ilçelerinden birisidir. Beylikdüzü ilçe sınırlarındaki yerleşim yerlerinin belediye yönetimi ile tanışması ise daha eski dönemlere dayanmaktadır. Beylikdüzü ilçesinin kökenini oluşturan Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı köyleri, tarihleri Bizans ve Osmanlı dönemine dayanan eski yerleşimlerdi. 1946 tarihli Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu'nda köylerin isimleri Kavaklı, Yakuplu ve Anarşa olarak kayıtlıdır (Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu, 1946, s. 57, 645 ve 1115). Anarşa Köyü 1960'lı yılların başında Gürpınar ismini aldı. Üç köy 1987 yılına kadar Çatalca ilçesi sınırları içinde yer alan Büyükçekmece bucağına bağlıydı. Kavaklı, Yakuplu ve Gürpınar köyleri 1987 yılında "101 İlçe Kurulması Hakkında Kanun" ile yeni kurulan Büyükçekmece ilçesine bağlandı.

Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı köylerinde 1987 yılından itibaren belde belediyeleri kurulmaya başladı. Belde belediyesi, ilçe statüsünde olmayan ancak nüfusu 2000'in üzerinde bulunan yerleşim yerlerinde 1930 tarihli

Belediye Kanunu çerçevesinde İçişleri Bakanlığının kararı ile kurulan belediye türünü ifade etmektedir. Belde belediyelerinin diğer belediyeler gibi belediye başkanından, belediye meclisinden ve belediye encümeninden oluşan üç organı bulunuyordu. Belde belediyeleri, Belediye Kanunu'nda il ve ilçe belediyeleri için geçerli hükümlere göre yapılırdı ve hizmet yürütürlerdi. Mali imkânlar ve kurumsal kapasite bakımından zayıf olan belde belediyeleri, hizmet bakımından da çok gelişmiş bir düzeye sahip değildi. Köy ile ilçe belediyesi arasında bir ara formül olarak yapılandırılmıştı.

Beylikdüzü'nün kökenini oluşturan üç köyden ilk belediye kurulan yer Gürpınar oldu. Turgut Özal'ın başbakanlığı ve Mustafa Kalemlî'nin İçişleri Bakanlığı döneminde 1987 tarihli İçişleri Bakanlığı kararı ile Gürpınar Köyü'nde "Gürpınar" adıyla belde belediyesi kuruldu.

Yakuplu ve Kavaklı köylerinde ise belde belediyesi 1993 yılında kuruldu. Tansu Çiller'in Başbakanlığı ve Nahit Mentеше'nin İçişleri Bakanlığı döneminde 1993 tarihli İçişleri Bakanlığı kararı ile "Kavaklı" adıyla ve aynı tarihli 93/42466 sayılı İçişleri Bakanlığı kararı ile de "Yakuplu" adıyla belde belediyeleri kuruldu. Bu iki karar 1994 mahalli idareler seçimlerinden itibaren uygulamaya geçti. Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı belde belediyeleri 2004 yılına kadar İstanbul büyükşehir belediyesi sınırları dışında yer aldı. 2004 seçimleri öncesinde Kavaklı belde belediyesinin ismi belediye meclisi kararı ile "Beylikdüzü" olarak değiştirildi.

Harita 1. 2004 Yılında Gürpınar, Beylikdüzü ve Yakuplu ilk kademe belediye sınırları.

İstanbul'da 2004 tarihli Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun uygulanması çerçevesinde Şile, Silivri, Büyükçekmece ve Çatalca da büyükşehir sistemine dâhil edildi. Böylece, büyükşehir belediye sistemindeki ilçe sayısı 32'ye çıktı. Büyükçekmece ilçesi ile birlikte Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı belde belediyeleri de büyükşehir belediyesinin sınırları içine katılmış oldu.

Tablo 5
2004'te Büyükşehir Belediyesi Sınırlarındaki İlk Kademe (Belde)
Belediyeleri

Ağva	Celaliye-Kamiloba	Hadımköy	Sarıgazi
Akfirat	Çanta	Haraççı	Selimpaşa
Alemdar	Çavuşbaşı	Karacaköy	Şamandıra
Arnavutköy	Çekmeköy	Kavaklı	Taşdelen
Bahçeköy	Çiftlikköy	Kıraç	Taşoluk
Bahçeşehir	Değirmenköy	Kumburgaz	Tepecik
Beylikdüzü	Durusu	Mimarsinan	Yakuplu
Binkılıç	Esenyurt	Muratbey	Yenidoğan
Boğazköy	Göktürk	Orhanlı	
Bolluca	Gümüşyaka	Ortaköy	
Büyükcavuşlu	Gürpınar	Ömerli	

2004'te İstanbul ilindeki tüm belde ve ilçe belediyelerinin büyükşehir sistemi içine alınması büyükşehir belediye meclisinin üye yapısını da değiştirdi. Buna göre büyükşehir meclisi; büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediye başkanları yanında ilçe belediye meclislerinin 1/5 üyesi ile ilk kademe (belde) belediye meclisi üyelerinin 1/10'unun katılımından oluşuyordu. Yeni yapıda büyükşehir meclisinin üye sayısı 207'den 347'ye çıktı. Bu kapsamda Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı belediye meclislerinin seçilme sırasına göre belirlenen 1/10 üyesi ve belediye başkanları İstanbul büyükşehir belediye meclisi üyesi oldu.

Belde belediyelerinin büyükşehir belediyelerinin sınırlarına dâhil olması yetkilerde ve görevlerde değişikliklere yol açtı. Büyükşehir sınırlarında bulunmayan bir belediye, bulunduğu yerde belediye kanununun kendisine yüklediği tüm yerel hizmetlerden sorumluydu. Büyükşehir sistemine giren belediyelerin ise yetkileri ve görevleri daralmaktadır. Temiz ve atık su hizmetleri, ulaşım ve trafik, katı atık depolaması, itfaiye, gıda hali ve mezbaha, mezarlık ve defin gibi hizmetler büyükşehir belediyesinin yönetimine geçti. Ayrıca, o beldede ana arter olarak belirlenen yolların bakımı, onarımı, düzenlenmesi ve o yola cepheli binalarının ve iş yerlerinin denetimi gibi hususlarda büyükşehir belediyesinin yetki ve görev alanına girmektedir. Büyükşehir belediyesinin ilçe ve belde belediyelerindeki imara aykırılıkları denetleme yetkisi de bulunmaktadır.

İstanbul'da 32 ilçe belediyesi yanında 41 ilk kademe belediyesinin de büyükşehir sınırlarına alınması ile toplam belediye sayısı 74'e çıktı. Bu yüksek sayıdaki belediye sayısı, İstanbul'daki yönetim parçalanmışlığını arttırdı. Büyükşehir belediyesinin 74 belediye ile ortak proje konusunda çalışmalar yapması, kentsel planlama ve yerel hizmetler alanında koordinasyonu sağlaması noktasında problemler yaşanmaya başladı. Ayrıca, sayıca fazla olan ilk kademe belediyelerinden düşük miktarda oy ile büyükşehir meclisine gelen üyeler önemli bir çoğunluğa ulaştı. Bu durum ise ilçelerden daha yüksek oyla seçilerek meclise giren üyeler karşısında temsil adaletsizliğine yol açtı. Kurumsal kapasite bakımından ve mali bakımdan güçsüz olan ilk kademe belediyeleri, şehrin denetimi ve yerel hizmetler konusunda yetersiz kalıyordu.

Tablo 6
1958-2016 Döneminde İstanbul'daki Belediye Modeli

Dönemler	Üst kademe Yönetim	Alt Kademe Yönetim
1958-1984	İl belediyesi	
1984-2004	Büyükşehir Belediyesi	İlçe belediyesi
2004-2008	Büyükşehir Belediyesi	İlçe belediyesi + İlk Kademe (Belde) Belediyesi
2008-2016	Büyükşehir Belediyesi	İlçe belediyesi

2008 yılında çıkarılan 5747 Sayılı Kanun ile İstanbul'daki belediye bölümlenmesi yeniden düzenlendi. Küçük belediyeleri ortadan kaldırıp kurumsal kapasitesi ve mali imkânları daha güçlü belediyeler oluşturmayı amaçlayan kanun değişikliği ile İstanbul'daki ilk kademe belediyeler kaldırıldı. Bu belediyelerin bazıları mahalle olarak bir ilçeye katılırken bazıları birleşerek ya da mevcut bir ilçeden yeni mahallelerin de katılımı ile yeni bir ilçe oldu.

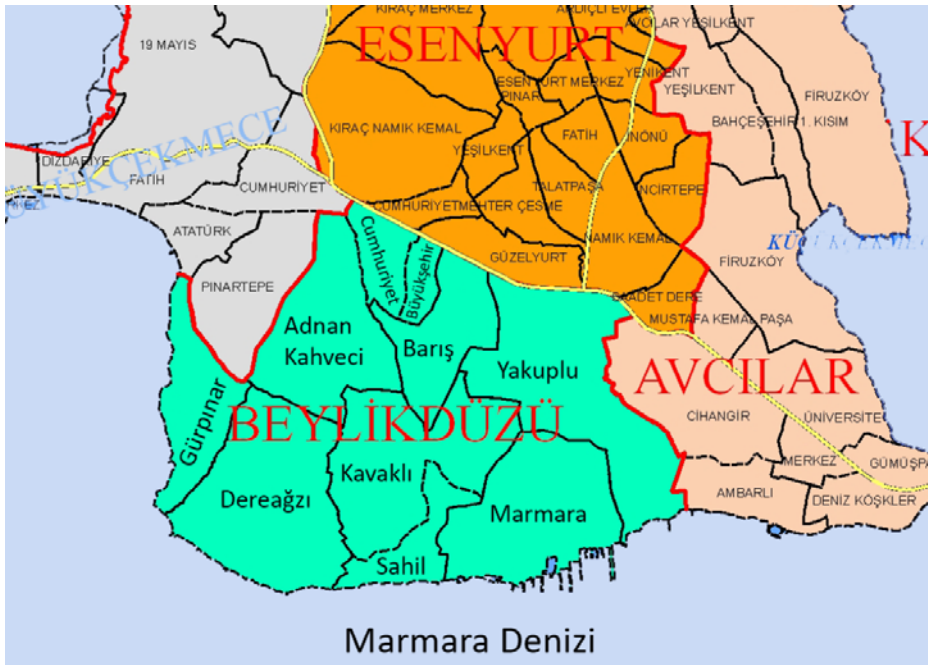
Harita 2. 2015 yılında Beylikdüzü ilçesinin İstanbul'daki konumu.

İlk kademe belediyelerinin dönüşümü kapsamında Arnavutköy, Ataşehir, Başakşehir, Beylikdüzü, Çekmeköy, Esenyurt, Sancaktepe, Sultangazi isimleri ile yeni ilçe belediyeleri kuruldu. İstanbul ilinde 32 olan ilçe belediyesi sayısı 39'a yükseldi. Bu aynı zamanda 74 olan belediye sayısının 39'a inmesi anlamına geliyordu. İstanbul'da uygulanan büyükşehir belediyesi modelinde, 1984'teki gibi alt kademede sadece ilçe belediyesinden oluşan bir yapıya geçilmiş oldu. Bu süreçte Eminönü Belediyesinin tüzel kişiliği kaldırılıp mahalleleriyle birlikte Fatih ilçesine katılması gerçekleştirildi.

Beylikdüzü'nde Mahalle Yönetimi

Mahalleler şehirlerin en küçük yönetim birimidir. Aynı zamanda yerel ölçekteki siyasal temsili en alt düzeyini oluşturmaktadır. Türkiye'deki yönetim kültürü içinde oldukça eski bir geçmişe sahip mahalle örgütlenmesi, Selçuklu ve Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine miras kalmıştır. Yerel bir organizasyon olmasına rağmen tüzel kişiliği olmadığı için yerel yönetim birimi niteliğine sahip değildir. Mahalle yönetimi yerel yönetimle merkezi yönetim arasında konumlanmıştır. Fonksiyonları bakımından merkezi yönetim birimleri yanında yerel yönetim kurumları ile birlikte çalışmaktadır.

Türkiye'de mahalle örgütlenmesi temel olarak 1944 tarihli ve 4541 sayılı "Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun" ile 2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre yapılandırılmıştır. Mahalle yönetimi muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilmektedir. Mahalle organları mahalli idareler seçiminde vatandaşlar tarafından 5 yıl için seçilmektedir. Muhtarlık seçiminde önceden aday olma yöntemi uygulanmaz. En az 6 aydır o mahallede oturan, 25 yaşını dolduran ve seçilmeye mani bir durumu bulunmayan her vatandaş, seçim günü ismi seçmenlerce tercih edilirse muhtar ve ihtiyar heyeti üyesi seçilebilir. Mahalle yönetiminin nüfus işleri, ikametgah, askere alma, resmi yazıların tebliği, seçim işleri, yoksulluk tespiti gibi alanlarda mahalle ölçeğinde sınırlı görevleri bulunmaktadır. Diğer taraftan muhtarlar, mahallenin siyasal temsilcisi olarak belediye ile önemli ilişki içindedir. Belediyenin mahalle ölçeğindeki temel paydaşı olarak mahallenin problemlerini, talep ve beklentilerini belediyeye iletirler. Muhtarlar belediye meclisi ihtisas komisyonu toplantılarına katılarak görüşlerini ifade edebilir. Kent konseyi üyesi olarak kentin geleceği ile ilgili yaklaşımların geliştirilmesinde rol alabilir. Muhtarlara merkezi yönetim tarafından aylık maaş da verilmektedir.

Harita 3. 2015 yılında Beylikdüzü ilçesini oluşturan mahalleler.

2008’de Beylikdüzü 38 km²’lik alanda 186 bin nüfuslu ve 10 mahalleye sahip bir ilçe oldu. İlçenin oluşturulması sırasında Kavaklı ve Gürpınar ilk kademe belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak ilgili mahalleler Beylikdüzü’ne katıldı. Bu kapsamda Gürpınar Belde Belediyesini oluşturan Adnan Kahveci, Dereağızı, Merkez mahalleleri; Yakuplu Belde Belediyesini oluşturan Marmara ve Merkez mahalleleri Beylikdüzü’ne bağlandı. Gürpınar ilk kademe belediyesi sınırları içinde yer alan Pınartepe Mahallesi, Beylikdüzü ilçesine değil Büyükçekmece’ye bağlandı.

2008’de Pınarbaşı’nın (PINARTEPE) Büyükçekmece’ye bağlanması sonrasında Merkez, Adnan Kahveci ve Dereağızı mahalleleri de Beylikdüzü’ne bağlanınca Gürpınar isimli bir yer kalmadı. Bunun üzerine Merkez Mahallesi’nin ismi “Gürpınar” olarak değiştirildi. Benzer şekilde Yakuplu Beldesindeki Merkez Mahallesi’nin ismi de “Yakuplu” oldu. Beylikdüzü ilçesinin kuzeyindeki Cumhuriyet Mahallesi, Büyükçekmece ilçesi ve Esenyurt ilçesinde bulunan “Cumhuriyet” adlı iki ayrı mahalle ile de komşu durumdadır. İlçe belediyesi düzenlemesi 2009 mahallî idareler seçimleri ile uygulamaya geçmiştir.

Tablo 7
2016 yılında Beylikdüzü İlçesini Oluşturan Mahalleler

Adnan Kahveci
Barış
Büyükşehir
Cumhuriyet
Dereağızı
Gürpınar
Kavaklı
Marmara
Sahil
Yakuplu

Beylikdüzü’nde Yerel Siyasal Temsilciler

Birinin veya bir topluluğun adına davranma biçiminde tanımlanan temsil kavramı siyasal olarak bir bireyin veya grubun daha geniş bir insan topluluğu adına hareket etmesini sağlayan bir ilişki biçimidir. İnsanların görüşlerinin savunulması veya çıkarlarının garanti altına alınması suretiyle temsil, yönetimin ve yönetilenlerin birbirine bağlanmasını sağlar. Demokrasi günümüzde hemen hemen her yerde temsilcilik sistemi ile eş anlamlı olarak ele alınmaktadır. Demokraside halkın tümü temsil edilir ve kendilerini temsil edecek olan kişiye ve temsilcilerin ne yapacağına en azından dönemsel olarak tüm halk karar verir (Holden, 2007, s. 60).

Belediyeler, karar organlarının ve bazı ülkelerde yürütme organlarının halkın oyu ile seçilmesi nedeniyle temsili demokrasinin önemli kurumları olarak kabul edilmektedir. Temsil bakımından belediyelerin dört özelliği öne çıkmaktadır; (i) temsilci ile temsil edilen arasındaki ilişkinin çok daha etkileşimli kurulabilmesi, (ii) yerel halka, temsilcilerini daha kolay, daha etkin ve çok yönlü denetleme imkânı sunması, (iii) temsilcinin temsil ettiği halkın

durumu ile ilgili ilk elden ve ulusal temsilcilere göre daha sağlıklı bilgilere ulaşma imkânı tanınması, (iv) daha fazla sayıda vatandaşın temsilci olarak görev alabilmeleri fırsatı tanınmasıdır.

Vatandaşların ulusal düzeydeki temsil mekanizmalarına üye seçilme yöntemiyle ya da temsilcilere görüşlerini, önerilerini ve taleplerini içeren bir “girdi” ile erişimleri sınırlı düzeydedir. Yerel yönetimler ise mekânsal yakınlığın sağladığı avantaj sonucu, temsilciler ile temsil edilenlerin yüz yüze, daha yoğun ve çok yönlü ilişki kurabilmesine elverişli bir ortam sunar (Oktay, 2013, s. 43).

Türkiye’de belediye meclisi ve belediye başkanı doğrudan halk tarafından 5 yılda bir yapılan seçimler sonucunda belirlenmektedir. Seçmenler hem belediye meclisi üyeliği hem de belediye başkanı için iki farklı oy kullanmaktadırlar. Belediye meclisindeki üyelikler nispi temsil yöntemi çerçevesinde partilerin aldıkları oy oranlarına göre dağılmaktadır. Ayrıca, meclis üyeliklerinin dağılımında %10’luk baraj ve kontenjan üye uygulaması da yapılmaktadır. Buna göre bir seçimde o belediye seçim çevresinde toplam geçerli oyların %10’unu alamayan partilerin oyu meclis üyeliği hesaplamasına katılmamaktadır. En fazla oyu alan siyasi parti, meclis üye sayısına göre 1 ile 6 arasında değişen kontenjan üyeliklerini doğrudan kazanmaktadır. Belediye başkanlığı seçimleri çoğunluk esasına göre yapılmaktadır. Seçimde yarışan adaylardan en fazla oyu alan kişi belediye başkanı olmaktadır.

Yerel siyaset bağlamında toplumu bağlayıcı karar alma yetkisi belediye meclislerine aittir. İlçe belediye meclisleri her ayın ilk haftası, büyükşehir belediye meclisi ise her ayın ikinci haftasında toplantı yapmaktadır. Belediye meclisleri en az toplam üye sayısının salt çoğunluğu (yarıdan bir fazla) ile toplantı yapabilir. Belediye meclislerinin olağan toplantıları 5 günü aşamaz. Sadece, bütçenin görüşüldüğü aydaki toplantı en fazla 20 güne kadar uzatılabilir. Belediye başkanı aynı zamanda meclisin de başkanıdır. Belediye meclisi gündemini belediye başkanı belirlemektedir. Meclis üyeleri de toplantı sırasında gündem önerebilir. Üyelerin salt çoğunluğu ile kabul edilen öneri gündeme alınır. Meclis toplantıları kural olarak halka açıktır.

Belediye meclisleri, bir konu üzerinde toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alabilir. Oyların eşitliği durumunda başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılmaktadır. Meclisin kabul ettiği karar, belediye başkanı tarafından büyükşehir belediyesinde 7 gün, ilçe belediyelerinde 5 gün içinde itiraz edilmez ise kesinleşir. Meclis kararları kesinleştikten sonra en geç 7 gün içinde mülki idare amirine gönderilir. Mülki idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez. Belediye başkanı, meclis kararını hukuka aykırı görür ise gerekçesini de belirterek kararı büyükşehirlerde 7 gün, diğer belediyelerde 5 gün içinde meclise geri gönderebilir. Belediye meclisi, başkanın itiraz ettiği kararı gündemine alarak yeniden görüşür. Meclis önceki kararında değişiklik yapmadan tekrar kabul eder ise kararında ısrar etmiş olur ve başka işleme gerek kalmadan karar kesinleşir.

Beylikdüzü Belediyesinin kökenini oluşturan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu belde belediyelerinin kuruluşundan Beylikdüzü Belediyesi dönemine, 1989’dan 2016’ya, kadar geçen süre içinde belediyelerde görev yapmış belediye başkanları ve seçimlerde aldıkları oylar aşağıdaki tablolarda yer almaktadır. Seçim sonuçları ile ilgili tablolarda en fazla oyu alan ilk beş partinin bilgileri verilmiştir.

Tablo 8

1989 Yerel Seçiminde Gürpınar Belde Belediye Başkanlığı Sonuçları

SHP		ANAP		DYP		RP		DSP		Top. Geçerli Oy Sayısı
Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
1.505	56,4	938	35,2	94	3,5	82	3,1	48	1,8	2.667

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Tablo 9

1994 Yerel Seçiminde Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu Belde Belediye Başkanlığı Sonuçları

Gürpınar	ANAP		SHP		DYP		RP		CHP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	2.218	41,8	1.466	27,6	854	16,1	507	9,6	89	1,7	5.549
Kavaklı	ANAP		DYP		RP		SHP		MHP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	978	36,3	840	31,2	324	12,0	272	10,1	157	5,8	2.693
Yakuplu	ANAP		DYP		RP		SHP		DSP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	874	33,0	614	23,2	511	19,3	344	13,0	207	7,8	2.650

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

1989'da Gürpınar'da Sosyaldemokrat Halkçı Parti adayı başkanlığı kazandı. 1994 seçimlerine Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu, belde belediyesi olarak iştirak ettiler. Bu dönemde merkez sağ partilere mensup adayların yerel iktidarı kazandıkları görülmektedir. Her üç beldede de Anavatan Partisi adayları seçimde çoğunluğu elde ederek başkan seçildi. 1999 yerel seçimlerinde de belediye başkanlıklarını Anavatan Partisi adayları kazandı.

Tablo 10

1999 Yerel Seçiminde Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu Belde Belediye Başkanlığı Sonuçları

Gürpınar	ANAP		DYP		DSP		FP		MHP		Toplam Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	5.958	52,3	2.483	21,8	778	6,8	774	6,8	562	4,9	11.393
Kavaklı	ANAP		DYP		DSP		FP		CHP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	5.497	42,7	2.284	17,7	1.816	14,1	1.198	9,3	1.118	8,7	12.880
Yakuplu	ANAP		DTP		FP		DYP		MHP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	3.753	33,4	1.963	17,5	1.765	15,7	1.357	12,1	850	7,6	11.246

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

2004 yerel seçimlerinden Gürpınar'da Anavatan Partisi, Kavaklı'da ve Yakuplu'da ise Adalet ve Kalkınma Partisi adayları belediye başkanlığını kazandılar. Beylikdüzü'nün ilçe olmasından sonra yapılan 2009 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi adayı belediye başkanı oldu. 2014 yerel seçimlerinde ise uzun bir aradan sonra sol alanda siyaset yapan Cumhuriyet Halk Partisi adayı belediye başkanlığını kazandı.

Tablo 11

2004 Yerel Seçiminde Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu Belde Belediye Başkanlığı Sonuçları

Beylikdüzü	AK PARTİ		CHP		DYP		GENÇ PARTİ		MHP		Toplam Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	9.191	39,9	7.293	31,7	1.265	5,5	1.094	4,8	1.016	4,4	23.031
Kavaklı	ANAP		AK PARTİ		CHP		MHP		DSP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	6.326	46,4	4.573	33,5	1.449	10,6	478	3,5	230	1,7	2.518
Yakuplu	AK PARTİ		SP		CHP		ANAP		MHP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	4.430	33,4	4.200	31,7	2.311	17,4	939	7,1	621	4,7	13.247

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Tüm belediye başkanlığı seçimlerinde en fazla oy oranına 1989'da %56,4 ile Sosyaldemokrat Halkçı Parti adayı ulaştı. En düşük oran ile belediye başkanlığını 2009 seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi adayı %31 ile kazandı. En çekişmeli geçen başkanlık yarışı 2009 seçimlerinde yaşandı. Beylikdüzü ilçesinde birinci olan Adalet ve Kalkınma Partisi adayı ile ikinci olan Cumhuriyet Halk Partisi adayı arasındaki fark sadece %1 düzeyindedir.

Tablo 12

2009 ve 2014 Yerel Seçiminde Beylikdüzü İlçe Belediye Başkanlığı Sonuçları

2009 Yılı	AK PARTİ		CHP		MHP		BĞMZ		DTP		Toplam Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	29.182	31,0	28.240	30,0	22.515	23,9	8.791	9,3	1.823	1,9	94.045
2014 Yılı	CHP		AK PARTİ		MHP		HDP		SP		Top. Geçerli Oy Sayısı
	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	Oy Sayısı	(%)	
	76.034	50,8	59.309	39,6	6.971	4,7	3.981	2,7	1.191	0,8	149.590

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Gürpınar'ın ilk belediye başkanı Mustafa Göçküncü oldu. 1994, 1999 ve 2004 yıllarında ise üst üste Velittin Küçük belediye başkanlığı yaptı. Kavaklı'da 1994'te ve 1999'da iki dönem Orhan Tıraşoğlu başkan seçildi. 2004 mahallî idareler seçimleri öncesinde Beylikdüzü adını alan belediyeye Vehbi Orakçı başkan oldu.

Tablo 13
Beylikdüzü'nde Görev Yapan Belediye Başkanları

Seçilme Yılı	Belediye	Belediye Başkanı	Siyasal Partisi
1989	Gürpınar	Mustafa Göçküncü	SHP
1994	Gürpınar	Velittin Küçük	ANAP
	Kavaklı	Orhan Tıraşoğlu	ANAP
	Yakuplu	Cemal Kahraman	ANAP
1999	Gürpınar	Velittin Küçük	ANAP
	Kavaklı	Orhan Tıraşoğlu	ANAP
	Yakuplu	Cemal Kahraman	ANAP
2004	Gürpınar	Velittin Küçük	ANAP
	Beylikdüzü	Vehbi Orakçı	AK PARTİ
	Yakuplu	Şanver Çolak	AK PARTİ
2009	Beylikdüzü	Yusuf Uzun	AK PARTİ
2014	Beylikdüzü	Ekrem İmamođlu	CHP

Yakuplu'da 1994 ve 1999 seçimlerinde Cemal Kahraman belediye başkanlığını kazandı. 2004'te ise Şanver Çolak başkan seçildi. Beylikdüzü'nün ilçe olmasından sonra 2009 seçimlerinde Yusuf Uzun ve 2014 seçimlerinde Ekrem İmamoğlu belediye başkanı olarak seçildi.

Tablo 14
1989-1999 Döneminde Beylikdüzü'nde Belediye Meclis Üyeliği Seçim Sonuçları

Seçim Yılı	Belediye	Parti	Oran (%)	Geçerli Oy Sayısı
1989	Gürpınar	SHP	54,5	1.446
		ANAP	33,7	896
		ANAP	40,7	2.140
1994	Gürpınar	SHP	27,2	1.429
		DYP	16,5	865
		ANAP	35,2	950
	Kavaklı	DYP	29,6	799
		RP	12,7	343
		ANAP	31,8	833
Yakuplu	DYP	23,0	602	
	RP	19,7	517	
	Gürpınar	ANAP	50,1	5.606
DYP		20,6	2.311	
1999	Kavaklı	ANAP	40,2	4.929
		DYP	16,0	1.962
		DSP	15,7	1.925
	Yakuplu	ANAP	31,7	3.543
		FP	16,8	1.874
		DTP	15,8	1.770

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

2004 mahallî idareler seçimlerinde Beylikdüzü belde belediye meclisi 15 üyelidir. Üyeliklerin %67'sini Adalet ve Kalkınma Partisi, diğerlerini de Cumhuriyet Halk Partisi kazandı. Gürpınar Belde Belediye meclisindeki sandalyelerin %67'sini Anavatan Partisi, diğerlerini de Adalet ve Kalkınma Partisi elde etti. Yakuplu belde belediye meclisinde ise 3 partili bir sonuç çıktı. Meclis üyeliklerinin %53'ünü Adalet ve Kalkınma Partisi, %33'ünü Saadet Partisi ve diğer iki üyeliği de Cumhuriyet Halk Partisi kazandı.

Tablo 15
2004-2016 Döneminde Beylikdüzü'nde Belediye Meclis Üyeliği Seçim
Sonuçları

Seçim Yılı	Belediye	Parti	Meclis Üye Sayısı	Oy Sayısı	Oran (%)
2004	Beylikdüzü	AK PARTİ	10	8.925	39,1
		CHP	5	7.212	31,6
	Gürpınar	ANAP	10	5.855	43,6
		AK PARTİ	5	4.678	34,8
	Yakuplu	AK PARTİ	8	4.442	34,1
		SP	5	3.620	27,8
2009	Beylikdüzü	CHP	2	2.350	18,0
		CHP	15	32.003	34,7
		AK PARTİ	11	31.104	33,7
2014	Beylikdüzü	MHP	5	20.469	22,2
		CHP	19	69.874	46,8
		AK PARTİ	12	58.050	38,9

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

2009 mahallî idareler seçimleri ile oluşan Beylikdüzü Belediye Meclisinde toplam 31 üye bulunmaktadır. Meclis üyelerinin 15'i Cumhuriyet Halk Partisi, 11'i Adalet ve Kalkınma Partisi ve 5'i Milliyetçi Hareket Partisi'ne mensuptu. Mecliste sadece 4 kadın üye (%13) vardı. Kadın üyelerin 2'si Adalet ve Kalkınma Partisi, 2'si de Cumhuriyet Halk Partisi üyesidir.

2014 yılındaki seçimler ile oluşan belediye meclisinde 31 üyenin 19'u Cumhuriyet Halk Partisi, 12'si Adalet ve Kalkınma Partisi üyesidir. Meclisteki kadın üye sayısı bu dönemde artış göstermiştir. Meclisteki 7 kadın üyenin (%23) 2 tanesi Adalet ve Kalkınma Partisi ve 5 tanesi Cumhuriyet Halk Partisi üyesidir.

Tablo 16

2009 ve 2014 Döneminde Beylikdüzü Belediye Meclis Üyeleri

2009 Dönemi		2014 Dönemi	
Meclis üyesi	Partisi	Meclis üyesi	Partisi
Cem Aslıoğlu	CHP	Ahmet Bağbekleyen	CHP
Ertuğrul Gündoğdu	CHP	Durmuş Şahin	CHP
Halil İbrahim Akpınar	CHP	Ebru Çevik	CHP
Halim Saral	CHP	Erkan Erdoğan	CHP
Halit Alp	CHP	Fatih Keleş	CHP
İlyas Yavuz	CHP	Fuat Bayazıt	CHP
Kader Göllü	CHP	Gülüzar Bektaş	CHP
Metin Soğuksu	CHP	Halil Haluk Karataş	CHP
Mustafa Akmaz	CHP	İlyas Yılmaz	CHP
Mustafa Karamişe	CHP	İsmail Doğan Subaşı	CHP
Mülayim Demirtaş	CHP	Mehmet Aziz Gökdeniz	CHP
Nagihan Öztemel	CHP	Muazzez Deniz Çakıroğlu	CHP
Ömer Şatır	CHP	Mülayim Demirtaş	CHP
Taşkın Ofluoğlu	CHP	Müslüm Akülker	CHP
Turgay Yalçın	CHP	Nazife Figen Karahan	CHP
Ebru Habip	AK PARTİ	Nazim Çuhalı	CHP
Gülhan İbracık	AK PARTİ	Nejla Kotil	CHP
Halim Yıldırım	AK PARTİ	Ömer Şatır	CHP
İbrahim Bülbüllü	AK PARTİ	Turan Serdar Çakmak	CHP
İsmail Yalçın	AK PARTİ	Ali Gürsel Ovalı	AK PARTİ
Mehmet Zeki Sadunoğlu	AK PARTİ	Aytaç Aydın	AK PARTİ
Murat Delican	AK PARTİ	Ebru Habip	AK PARTİ
Ömer Süvari	AK PARTİ	Eyyup Demirhan	AK PARTİ
Tahir Sert	AK PARTİ	Gürkan İzzet Paksoy	AK PARTİ
Tayfun Şen	AK PARTİ	Mutlu Yüksel	AK PARTİ
Tuncay Kiraz	AK PARTİ	Mücahit Birinci	AK PARTİ
Cengiz Tıraşoğlu	MHP	Ömer Meşe	AK PARTİ
Cevat Güleç	MHP	Rukiye Doğruyol	AK PARTİ
Halit Tuna	MHP	Serkan Küçük	AK PARTİ
Mustafa Erdoğan	MHP	Seyithan İzsiz	AK PARTİ
Veli Özdemir	MHP	Yavuz Demirci	AK PARTİ

Kaynak: TÜİK Mahalli İdareler Seçim Sonuçları veri tabanından yararlanılarak hazırlanmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Türkiye’de başta İstanbul olmak üzere büyükşehirlere doğru 1950’lerde başlayan ve 1970’lerde hızlanan göç trendi 1990’larda ikinci yoğun bir dalga ile devam etmiştir. İstanbul, yoğun göç sonucunda doğu-batı ekseninde çevreye doğru genişleyerek büyümüştür. Denetimsiz ve çarpık biçimde ortaya çıkan birçok yerleşme ilerleyen yıllarda belediye ve ilçe statüsüne kavuşmuştur. Nispeten düzenli imar gelişimi ile diğer birçok ilçeden farklılaşan Beylikdüzü ilçesi, 1970’li yıllarda köy ölçeğindeki Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı’nın zaman içinde gelişmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Bu gelişme sürecinde yerleşmelerin ölçeğine göre farklı düzeyde idari birim statüsüne sahip olmuştur. İlk önce Gürpınar, sonra Yakuplu ve Kavaklı büyüyerek belde belediyesi olmuştur.

İstanbul'un merkez bölgesinin dışında yer alan Beylikdüzü bölgesi, şehrin metropol biçiminde genişlemesi sonucunda şehre eklenmiştir. Büyükşehir belediye yönetimi sınırlarının 2005 yılında il ölçeğine çıkarılması ile Beylikdüzü yerleşme niteliği yanında idari olarak da İstanbul merkezi ile bütünleşmiştir. 2008 yılında belde belediyelerinin birleştirilmesi sonucunda Beylikdüzü ilçe statüsüne sahip olmuştur. Bununla birlikte yerleşmelerin kökenini oluşturan Yakuplu, Gürpınar ve Kavaklı, mahalle olarak kültürel kimliğini devam ettirmektedir.

Demokratik siyasal sistemlerde yerel yönetimler kamu yönetiminin halka en yakın kademesini oluşturmaktadır. Belediye meclisleri, halkın iradesinin yansıdığı, yerel temsilcilerin toplumu bağlayıcı karar aldığı ve yerel siyasetin odağını oluşturan yapılardır. Beylikdüzü'nde belediye başkanlığı ve meclis üyeliği seçimleri sonuçları zaman içinde farklı siyasal partilere mensup kişilerin yerel temsilciliği üstlendiğini göstermektedir. Belediye başkanlığı seçimlerinde 1989'da sol siyaset alanında bulunan SHP başarılı olmuştur. Buna karşın, 1994, 1999, 2004 ve 2009 seçimlerinde belediye başkanlığını seçimlerinde sağ siyasal alanda konumlanmış ANAP ve AK PARTİ başarılı olmuştur. 2014 seçimlerinde yıllar sonra önemli bir farklılaşma ile belediye başkanlığı sol alanda siyaset yapan CHP tarafından kazanılmıştır. Söz konusu yıllarda diğer partilerin aldığı oylar birlikte değerlendirildiğinde belediye başkanlığı yarışında sağ siyasal alanda bulunan partilerin ağırlıklı bir oya sahip olduğu görülmektedir. Belediye meclis üyeliği seçimlerinde siyasal partilerin aldığı oy oranları belediye başkanlığı seçimi sonuçları ile paralellik göstermektedir. Seçim sistemindeki %10'luk baraj ve kontenjan adaylığı uygulaması sonucunda meclis üyesi seçimlerinde birinci ve ikinci olan siyasal partiler oy oranlarının üzerinde bir üye ile belediye meclisinde temsil edilmişlerdir. Belediye meclisi 1989 ve 2014 yıllarında 2 partili ve diğer yıllarda 3 partili bir profile sahip olmuştur.

Kaynakça

1580 Sayılı Belediye Kanunu. *T.C. Resmi Gazete*, 1471, 14.04.1930.

2972 Sayılı Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun. *T.C. Resmi Gazete*, 22068, 01.10.1994.

3392 sayılı 101 ilçe Kurulması Hakkında Kanun. *T.C. Resmi Gazete*, 19507, 04.07.1987.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu. *T.C. Resmi Gazete*, 25531, 23.07.2004.

5393 Sayılı Belediye Kanunu. *T.C. Resmi Gazete*, 25874, 13.07.2005.

4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun. *T.C. Resmi Gazete*, 5682, 15.04.1944.

5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun. *T.C. Resmi Gazete*, 26824, 22.3.2008.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. *T.C. Resmi Gazete*, 28489, 12.11.2012.

87/34151 sayılı İçişleri Bakanlığı Kararı. *T.C. Resmi Gazete*, 19681, 31.12.1987.

93/42465 sayılı İçişleri Bakanlığı'nın Kararı. *T.C. Resmi Gazete*, 21775, 01.12.1993.

Eryılmaz, B. (2014). *Kamu yönetimi* (7. basım). Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

Holden, B. (2007). *Liberal demokrasiyi anlamak* (H. Bal, Çev.). Ankara: Liberte Yayınları.

Oktay, T. & Şen, M. L. (2012). *Belediye Meclis üyeleri rehberi*. Ankara: İçişleri Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Yayını.

Oktay, T. (2008). Belediye kurumunun tarihsel gelişimi. R. Bozlağan & Y. Demirkaya (Ed.), *Türkiye'de yerel yönetimler* içinde (s. 11–156). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Oktay, T. (2010). “Yerel Yönetim Sonrasında İl Özel İdareleri”, İstanbul Hayat Yayınları.

Oktay, T. (2013). *Yerel siyaset bağlamında Belediye Meclis Komisyonları: Marmara bölgesi örneği*. İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği.

Oktay, T. (2015). Tanzimat'tan 21. yüzyılda İstanbul'un yönetimi. Ç. Yılmaz (Ed.), *Antik Çağ'dan XXI. yüzyıla büyük İstanbul tarihi: Siyaset ve yönetim 2* (s. 134–217). İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş.

T.C. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü. (2016). *2015 yılı mahalli idareler genel faaliyet raporu*. http://www.migm.gov.tr/kurumlar/migm.gov.tr/YAYINLAR/FAAL%C4%B0YET%20RAPORLARI/2015_MAHALLI_IDARELER_GENEL_FAALİYET_RAPORU.pdf adresinden edinilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu (t.y.). *Mahalli idareler seçim sonuçları*. http://www.tuik.gov.tr/VeriTabanlari.do?vt_id=34&ust_id=110 adresinden edinilmiştir.

Türkiye'de Meskün Yerler Kılavuzu. (1946). Ankara: İç işleri Bakanlığı Yayını.

Yıldırım, Y. (1993). *Yerel yönetim ve demokrasi: Kavramlar, yaklaşımlar*. İstanbul: T.C. Başbakanlık TOKİ Başkanlığı ve IULA-EMME Yayını.

Yüksek Seçim Kurulu. *Mahalli idareler genel seçim sonuçları*. <http://www.ysk.gov.tr> adresinden edinilmiştir.